

Område: Regionssekretariatet
Afdeling: Regionssekretariatet
Journal nr.: 10/747
Dato: 12. maj 2010
Udarbejdet af:
E-mail:
Telefon:

Notat

Forslag til fremtidig organisering af hjerteområdet (kardiologi og thoraxkirurgi)

Bilag til sag til regionsrådet den 31. maj 2010

Resumé

Regionsrådet godkendte den 25-05-2009 specialeplan for Region Syddanmark. Som opfølgning på specialeplanen behandlede regionsrådet den 21-12-2009 anbefalinger fra en faglig arbejdsgruppe vedr. fremtidige organisering af hjerteområdet (kardiologi og thoraxkirurgi), hvorefter regionsrådet sendte rapporten i høring og tilbudsindhentning blev annonceret.

Høringssvar foreligger og tilbudsindhentningen er nu afsluttet.

På baggrund af høringssvar, arbejdsgruppens anbefalinger, resultater af tilbudsindhentning og tilbagemeldinger fra Sundhedsstyrelsen om volumenkrav til varetagelse af højt specialiserede behandlinger inden for hjerteområdet (bypass operation, klapoperation og PCI'er) lægges der op til hjemtagning af hjerteaktivitet til Odense Universitetshospital fra Region Midtjylland og fra Hjertecenter Varde.

Sagsfremstilling

Regionsrådet godkendte den 25-05-2009 specialeplan for Region Syddanmark. Som opfølgning på specialeplanen behandlede regionsrådet den 21-12-2009 anbefalinger fra en faglig arbejdsgruppe vedr. fremtidige organisering af hjerteområdet (kardiologi og thoraxkirurgi), hvorefter regionsrådet sendte rapporten i høring og tilbudsindhentning blev annonceret.

Siden regionsrådets behandling af forslag vedr. fremtidig organisering af hjerteområdet (kardiologi og thoraxkirurgi) er der sket følgende:

1. rapporten har været sendt i høring hos relevante parter
2. der er gennemført tilbudsindhentning på hjerteområdet og
3. Sundhedsstyrelsen har givet tilbagemeldinger på specialeansøgningerne.

Hovedelementerne i forslaget til fremtidig organisering af hjerteområdet er, at:

- aktivitet i Region Midtjylland hjemtages til Region Syddanmark,
- der etableres formaliseret samarbejde mellem Sygehus Lillebælt, Vejle Sygehus og Odense Universitetshospital; øvrige formaliserede samarbejdsaftaler opdateres,
- der sker opgaveglidning fra Odense Universitetshospital vedr. invasiv kardiologi (på regionalt niveau) til regionens afdelinger med formaliseret samarbejde,
- der oprettes en kapacitetsbørs for at optimere samarbejdet mellem de afdelinger, der har kapacitet og de, der mangler kapacitet, for aktivt at tilbyde hjertepatienter tidligere tider til udredning og behandling,
- der gennemføres tilbudsindhentning/udbud for bl.a. PCI, bypass og hjerteklapoperationer, volumenmæssigt svarende til mindre end den hidtidige aftale med Hjertecenter Varde.

Rapporten er vedlagt som bilag.

Høring

Hovedelementerne i høringssvarene er:

- at MED-udvalgene fremover ønskes inddraget tidligere,
- at OUH ønsker, at den varslede tilbudsindhentning bør være tidsbegrænset,
- at OUH ønsker, at det udbudte antal behandlinger nedsættes,
- at sygehusene tilslutter sig forslaget om kapacitetsbørs så ledig kapacitet udnyttes og ventetider reduceres under hensyn til patienternes frie valg,
- Region Nordjylland og Region Midtjylland finder, at hjemtagning af opgaver fra Region Midtjylland og udbud af hjerteområdet vil påvirke det vestdanske hjertesamarbejde idet, hjemtagning kan betyde, at Region Midtjylland også må hjemtage fra Region Nordjylland,
- Region Midtjylland har forståelse for, at Region Syddanmark vil styrke Odense Universitetshospital, men hjemtagelse af aktivitet fra Region Midt vil føre til, at man fra Region Midtjyllands side fremover i større omfang selv vil varetage KAG og pacemakerpatienter, som på nuværende tidspunkt varetages på Sygehus Lillebælt, Vejle Sygehus,
- Fælles MED på Sygehus Lillebælt udtrykker bekymring for, om Vejle Sygehus får tilstrækkelig aktivitet, hvis Region Midtjylland hjemtager patienter derfra. Patienter fra Vestfyn kan ikke alene kompensere for dette aktivitetstab.

De enkelte høringssvar med tilhørende bemærkninger er samlet i bilag. Et enkelt høringssvar giver anledning til faglig rettelse i rapporten, idet OUH har påpeget, at ICD-behandling er højtspecialiseret behandling, hvorfor det foreslås slettet på p. 5 og 13 i den endelige rapport.

Hjemtagning fra Region Midtjylland

Med henblik på at øge hjerteaktiviteten på OUH foreslås der hjemtagning af hjertebehandlinger fra Region Midtjylland til Odense Universitetshospital.

Rapporten om fremtidig organisering af hjerteområdet, som blev færdiggjort i november og som derfor var baseret på aktivitetstal fra september 2009, lægger op til regionsrådets beslutning om hjemtagning af aktivitet fra Region Midtjylland på årligt 150 hjerteoperationer til Odense Universitetshospital. Omfanget af hjemtagningen må i praksis især i en opstartsperiode forventes at være lavere jf. forventning til patienternes frie valg af sygehus.

Skejby Sygehus lavede i 2009 i alt: 841 hjerteoperationer heraf 115 operationer på borgere fra Region Syddanmark . I januar 2010 er der for Region Syddanmark lavet 9 hjerteoperationer i Skejby.

På baggrund af denne udvikling må hjemtagning af aktivitet forventes at ligge noget lavere end de forventede 150, i hvert fald ikke over 100 hjerteoperationer.

Hjemtagningen vil også omfatte PCI og radiofrekvensablation. Det vurderes i rapporten, at hjemtagningen af 260 PCI procedurer kan ske indenfor afdelingens nuværende fysiske rammer og at rekruttering af yderligere personale vil skulle iværksættes efter beslutning om hjemtagning.

Hjemtagningen foreslås gennemført pr. 1. august 2010, og Region Midtjylland vil skulle varsles herom, såfremt der træffes en politisk beslutning om hjemtagning. Hjemtagningen betyder, at hjertepatienter fra Vejle Sygehus efter hjemtagning af opgaver fra Region Midtjylland videregives til Odense Universitetshospital, under respekt for det frie sygehusvalg. Sygehus Lillebælt, Vejle Sygehus skal som følge heraf herefter indgå i et formaliseret samarbejde med Odense Universitetshospital til afløsning af det tidligere samarbejde mellem Vejle Sygehus og Skejby Sygehus.

Vedr. økonomi kan hjemtagningen påbegyndes til Odense Universitetshospital indenfor det gældende afregningsparadigme, da der pt. er ledig operationskapacitet som følge af en generel nedgang i antallet af hjerteoperationer i de seneste måneder. Det er p.t. usikkert om trenden fortsætter, og udviklingen i aktiviteten foreslås derfor evalueret ultimo 2010 med henblik på evt. revurdering af de økonomiske konsekvenser af hjemtagningen.

En hjemtagning betyder, at nyhenviste patienter, hvis de vælger hjertebehandling på Skejby Sygehus, udnytter retten til frit sygehusvalg. Ved frit sygehusvalg udenfor regionen gives der, hvis betingelserne for at modtage

befordringsgodtgørelse er opfyldt, befordringsgodtgørelse svarende til billigste forsvarlige transportmiddel til det sygehus, hvor behandlingen ville have fundet sted efter regionsrådets visitationskriterier, som i Region Syddanmark er Odense Universitetshospital.

Tilbudsindhentning

Tilbudsindhentning vedr. udførelse af bypass og hjerteklapoperationer, elektive PCI samt radiofrekvensablationer ved atrieflagren/flimren inkl. lungeveneisolation blev annonceret 18. februar 2010, og fristen for at afgive bud var 16. marts 2010. I forbindelse med tilbudsindhentningen blev der på baggrund af fald i aktiviteten alene garanteret 170 hjerteoperationer i kontraktens 1. år.

Der er modtaget tilbud fra Hjertecenter Varde og fra Furesø Privathospital. Gennemgang af tilbuddene har imidlertid vist, at disse ikke er konditionsmæssige. Der kan derfor ikke indgås aftale med privat samarbejdssygehus om det udbudte og tilbudsindhentningen aflyses.

Såfremt der skal indgås aftale med private, vil det kræve fornyet udbud.

Specialeudmelding og volumen, OUH

Hjertekirurgi

Det fremgår af Sundhedsstyrelsens tilbagemelding, at funktionen for kirurgi på OUH kan godkendes for bypass og hjerteklap under forudsætning af, at man overfor Sundhedsstyrelsen kan dokumentere og sandsynliggøre, at man vil kunne leve op til kravene, herunder volumenkravene jævnfør tallene fra Dansk Hjerteregister for 2009.

Kravene om volumen for kirurgi fremgår af Sundhedsstyrelsen notat: "Det fremtidige behov for revaskulariserende behandling af iskæmisk hjertesygdom herunder PCI-behandling" fra 2003. Det fremgår heraf (pkt.14) at der til et hjertecenter er krav om 750 hjerteoperationer heraf 500 bypass (CABG).

Det fremgår af tal fra e-sundhed, at OUH i 2009 i alt havde 562 operationer, heraf 264 "rene" bypass (herefter bypass), 216 klapoperationer og 82 kombinationsbehandlinger som, omfatter bypass og anden operation (herefter kombinationsbehandling). I januar 2010 er der lavet 28 bypass, 11 klapoperationer og 2 kombinationsbehandlinger. Aktiviteten i de følgende måneder er ikke færdigregistreret, og det er derfor ikke muligt at lave et estimat over aktivitet i 2010.

Kardiologi

Det fremgår af Sundhedsstyrelsens tilbagemelding, at OUH er godkendt for så vidt angår kardiologi (herunder PCI).

Specialeudmelding og volumen, Hjertecenter Varde

I lighed med specialeudmeldingen på kirurgi til OUH har Hjertecenter Varde fået godkendelse til kirurgi under forudsætning af at kunne dokumentere og sandsynliggøre, at man vil kunne leve op til kravene, herunder volumenkravene jf. tallene fra Dansk Hjerteregister for 2009.

Kirurgi

Hjertecenter Varde lavede i 2009 i alt 199 operationer for Region Syddanmark, heraf 100 bypass-operationer og 58 hjerteklapoperationer og 41 kombinationsbehandlinger. Hjertecenter Varde har til Region Syddanmark oplyst, at man i 2009 herudover havde 18 bypassoperationer og 12 hjerteklapoperationer. For 2010 forventer man at lave 155 bypassoperationer og 110 hjerteklapoperationer, dette er under forudsætning af at der indgås aftale med regionen efter tilbudsindhentning med garanteret antal. I januar 2010 er der registreret 3 bypass- og 3 hjerteklapoperationer på Hjertecenter Varde for borgere fra Region Syddanmark.

Det må på baggrund af oplysningerne fra Hjertecenter Varde konkluderes, at dette center ikke opfylder Sundhedsstyrelsens volumenkrav vedr. kirurgi. Der er sendt forespørgsel til Sundhedsstyrelsen om denne formodning er korrekt og den foreløbige mundtlige tilbagemelding er, at Hjertecenter Varde ikke opfylder forudsætningerne og derfor ikke vil kunne opnå Sundhedsstyrelsens godkendelse til varetagelse af højt specialiseret behandling.

Kardiologi, PCI

For så vidt angår elektiv PCI behandling har Sundhedsstyrelsen oplyst, at det kan varetages på regionsfunktionsniveau i formaliseret samarbejde med højt specialiseret niveau, som skal opfylde kravene anført i

Sundhedsstyrelsens notat vedr. PCI enhed uden hjertekirurgisk tilstedeværelse af 3. marts 2008. Samarbejdet skal godkendes af Sundhedsstyrelsen. Funktionen er på Hjertecenter Varde godkendt under forudsætning af, at Hjertecenter Varde overfor Sundhedsstyrelsen kan dokumentere og sandsynliggøre, at Hjertecenter Varde vil kunne leve op til kravene, herunder volumenkravene jævnfør tallene fra Dansk Hjerteregister 2009.

Det fremgår bl.a. af Sundhedsstyrelsens krav, at PCI-enheden uden hjertekirurgisk tilstedeværelse skal udføre minimum 1.200 KAG-procedurer og 400 PCI årligt. Ud fra de foreliggende oplysninger fra 2008/09, hvorefter der årligt laves ca. 500 KAG og 228 PCI (heraf 214 for Region Syddanmark) på Hjertecenter Varde, vurderes det, at det er usandsynligt, at Hjertecenter Varde kan nå op på 1.200 KAG og stærkt tvivlsomt, om de kan nå niveauet med 400 PCI, uanset et garanteret volumen på 165 PCI i aftalens 1. år, hvis der kunne være indgået aftale med Region Syddanmark. Der er sendt forespørgsel til Sundhedsstyrelsen om denne formodning er korrekt og den foreløbige mundtlige tilbagemelding er, at Hjertecenter Varde ikke opfylder forudsætningerne og ikke vil kunne opnå godkendelse på det foreliggende niveau.

Kardiologi, radiofrekvensablation

For så vidt angår radiofrekvensablationer har Sundhedsstyrelsen i tilbagemeldingen til Hjertecenter Varde oplyst, at det evt. kan varetages på regionsfunktionsniveau i formaliseret samarbejde med højt specialiseret niveau. Samarbejdet skal godkendes af Sundhedsstyrelsen. Funktionen er på Hjertecenter Varde godkendt under forudsætning af opfyldelse af assistancekrav.

Det foreslås, at der laves en ny tilbudsindhentning alene for så vidt angår radiofrekvensablationer inkl. lungevene- og atrieflimrenablation, da ventetiden på OUH pt. er længere end 1 måned. For lungevene- og atrieflimrenablation er der 21 ugers ventetid.

Opsamling

En potentiel fortsat placering af regionens hjertekirurgi samt PCI på Hjertecenter Varde vil, med udsigt til et forventet afslag fra Sundhedsstyrelsen om varetagelse af specialiserede funktioner på Hjertecenter Varde, medføre en væsentlig usikkerhed i forhold til regionens forsyningssikkerhed. På den baggrund foreslås det, at der ikke foretages genudbud af hjertekirurgi samt PCI behandling, men at aktiviteten fra Hjertecenter Varde hjemtages til OUH pr. 1. januar 2011. Herudover foreslås det, at der laves ny tilbudsindhentning for radiofrekvensablationer, hvor et minimumskrav til tilbudsgiverne bl.a. vil være, at de opfylder Sundhedsstyrelsens krav om samarbejde med relevante funktioner.

Fremtidig aktivitet på OUH

Kirurgi

Ud fra den samlede aktivitet for 2009 blev der i alt lavet 556 bypass - inkl. bypass med kombination på borgere fra Region Syddanmark. Heraf 421 bypass operationer (264 på OUH, 100 på Hjertecenter Varde og 57 på Skejby) og 135 kombinationsbehandlinger med bypass (82 på OUH, 41 på Hjertecenter Varde og 12 på Skejby). Der er her udover i 2009 i alt lavet 320 hjerteklapoperationer på borgere fra Region Syddanmark (216 på OUH, 58 på Hjertecenter Varde og 46 på Skejby). Samlet hjertekirurgi for Region Syddanmarks borgere var således i alt 876 operationer.

Hjemtagning fra Region Midtjylland og Hjertecenter Varde vil - på trods af at nogle patienter fortsat vil benytte sig af det frie sygehusvalg til behandling på Skejby - betyde, at hjertecentret på OUH har tilstrækkeligt volumen til at opfylde Sundhedsstyrelsens krav (750 hjerteoperationer i alt, heraf 500 bypass) også selvom det samlede aktivitetsniveau for hjertekirurgi skulle blive lidt lavere i 2010 end i 2009.

Kardiologi (PCI)

Hjemtagning af i alt ca. 460 PCI-procedurer, heraf 260 fra Region Midtjylland og ca. 200 fra Hjertecenter Varde til OUH foreslås at ske ved, at der på OUH frigøres kapacitet ved opgaveglidning af invasiv kardiologer (f.eks. KAG)

Økonomi

I den udstrækning aktivitetsudvidelsen kan holdes indenfor regionens gældende afregningsparadigme, vurderes der at være en besparelse på over 20 mio.kr. årligt. Besparelsen vil delvist kompensere for det tab af indtægter, der er en konsekvens af Region Midtjyllands hjemtagning af aktivitet i Region Syddanmark.

Backup

Region Midtjylland har endvidere på forespørgsel oplyst, at man gerne vil fortsætte samarbejdet med Region Syddanmark og fungere som backup for hjertecentret på OUH for så vidt angår PCI, hjerteklap og bypass – indenfor ventetidsrettighederne. (se bilag)

Indstilling

Det indstilles,

At rapport om fremtidig organisering af hjerteområdet (kardiologi og thoraxkirurgi) udgør det videre grundlag for organisering af specialet.

At der ikke foretages genudbud vedr. PCI samt hjertekirurgi (hjerteklap og bypass).

At hjemtagning af aktivitet fra Hjertecenter Varde sker pr. 1. januar 2011.

At gennemføre fornyet tilbudsindhentning vedrørende radiofrekvensablation, hvor et minimumskrav til tilbudsgiverne bl.a. vil være at de opfylder Sundhedsstyrelsens krav om samarbejde med relevante funktioner.

At hjemtagning af hjerteaktivitet fra Skejby Sygehus påbegyndes pr. 1. august 2010.

At Region Syddanmark varsler Region Midtjylland om hjemtagning af aktiviteten på hjerteområdet.

At Sygehus Lillebælt og Vejle Sygehus indgår formaliseret samarbejde med Odense Universitetshospital til afløsning af det tidligere samarbejde mellem Vejle Sygehus og Skejby Sygehus.

At Odense Universitetshospital som udgangspunkt påbegynder hjemtagning af hjerteoperationer og PCI indenfor det eksisterende afregningsparadigme.